

Praksa Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave

Dionici u sustavu javne nabave, osim poznavanja zakonodavnog okvira, moraju biti upoznati s praksom Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave (dalje u tekstu: Državna komisija) kao tijela nadležnog za rješavanje o žalbama u vezi s postupcima sklapanja ugovora o javnoj nabavi, okvirnih sporazuma i projektnih natječaja, na koje se primjenjuje Zakon o javnoj nabavi. Upravo kroz praksu Državne komisije često se dolazi do odgovora na pitanja kako postupiti u pojedinoj situaciji, pa se u ovoj rubrici obrađuju aktualne odluke Državne komisije te se daje prikaz najvažnijih stavova.

Dokumentacija o nabavi – dostava ažuriranih popratnih dokumenata propisana kao mogućnost¹

Naručitelj je u dokumentaciji o nabavi dostavu ažuriranih popratnih dokumenata predvidio samo kao mogućnost, a ne kao obvezu, što je u suprotnosti s odredbama ZJN 2016

... u žalbi na sadržaj dokumentacije o nabavi žalitelj navodi da je naručitelj u toč. 5.3. dokumentacije dostavu ažuriranih popratnih dokumenata predvidio samo kao **mogućnost**, a ne kao obvezu, što je u suprotnosti s odredbama članka 263. stavak 1. ZJN 2016. Zbog ovakve odredbe ponuditelji nisu sigurni hoće li naručitelj u postupku javne nabave velike vrijednosti zatražiti ažurirane popratne dokumente od ponuditelja koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu i provjeriti navode iz ESPD obrasca.

Naručitelj u odgovoru na žalbu navodi da je pri sastavljanju dokumentacije nenamjerno stavio riječ „može” umjesto riječi „je obavezan”.

Toč. 5.3. dokumentacije – „Dostava ažuriranih popratnih dokumenata”, propisano je sljedeće:

„Sukladno članku 263. ZJN 2016 **naručitelj može**, prije donošenja odluke, od ponuditelja koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu zatražiti da u roku od pet dana od dana dostave zahtijeva dostavu ažurirane popratne dokumente tražene u toč. 3. i 4. dokumentacije, osim ako već posjeduje te dokumente....”. Pema toč. 1.5. dokumentacije: „Opći podaci o postupku nabave”, procijenjena vrijednost nabave iznosi 515.000,00 eura, bez PDV i radi se o otvorenom postupku velike vrijednosti. Sukladno članku 13. stavak 1. ZJN 2016, nabava velike vrijednosti je nabava čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od vrijednosti europskih pragova iz članka 4. Direktive 2014/24/EU i članka 15. Direktive 2014/25/EU, ovisno o vrsti naručitelja i vrsti ugovora.

Sukladno članku 263. stavak 1. ZJN 2016, **naručitelj je obavezan** prije donošenja odluke u postupku javne

nabave velike vrijednosti, od ponuditelja koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu zatražiti da u primjerenom roku, ne kraćem od pet dana, dostavi ažurirane popratne dokumente, osim ako već posjeduje te dokumente. Budući da se u konkretnom slučaju radi o postupku nabave velike vrijednosti, a kogentna odredba članka 263. stavka 1. ZJN 2016, nalaže naručitelju da prije donošenja odluke obvezno od ponuditelja koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu zatraži ažurirane popratne dokumente (osim ako ih već prethodno ne posjeduje), proizlazi da je sporna odredba toč. 5.3. dokumentacije neusklađena sa ZJN 2016, a što i naručitelj u odgovoru na žalbu potvrđuje. Žalbeni navod je osnovan.

Dopušteno je prihvatiti i nove ugovore dostavljene u postupku pojašnjenja i upotpunjavanja ponuda²

Naručitelj nije postupio protivno ZJN 2016 kada je prihvatio ispravljene i dopunjene popise glavnih usluga odabranog ponuditelja u sklopu pojašnjenja, jer se novodostavljeni popisi ugovora odnose na usluge izvršene prije isteka roka za dostavu ponuda

.... u žalbi na Odluku o odabiru žalitelj navodi da je odabrani ponuditelj uvođenjem novih referenci uveo nove elemente u ponudu, koji predstavljaju nedopuštenu izmjenu ponude. Navodi da je odabrana ZP 24. svibnja 2021. dostavila izmijenjeni Popis usluga za člana ZP – C. d.o.o., u kojem za referencu „Kompletan stručni nadzor na izgradnji i radovima na prelaganju instalacija na izgradnji križanja žel. pruge ...” umjesto iznosa kontrolnih ispitivanja materijala i radova od 690.000,00 kn navodi iznos od 265.930,00 kn, a uz izmijenjeni iznos kontrolnih ispitivanja materijala i radova kojim ne dokazuje svoju tehničku i stručnu sposobnost, odabrani ponuditelj u naknadno dostavljenom izmijenjenom Popisu glavnih usluga navodi nove reference kojima nastoji dokazati tehničku i stručnu sposobnost, a koje nije naveo u prvotno dostavljenom Popisu glavnih usluga. Takvo postupanje, smatra žalitelj, predstavlja izmjenu ponude i suprotno

¹ Praksa Državne komisije, Klasa: UP/II-034-02/23-01/539, od 22. studenoga 2023.

² Praksa Državne komisije, Klasa: UP/II-034-02/21-01/534, od 22. srpnja 2021.

je članku 280. stavku 8. ZJN 2016 (citati: „Nakon isteka roka za dostavu ponuda, ponuda ili konačna ponuda se ne smije mijenjati“). Žalitelj smatra da je odabrani ponuditelj mogao samo pojasniti već dostavljeni Popis glavnih usluga.

Naručitelj u odgovoru na žalbu navodi da je kod pojašnjenja ažuriranih popratnih dokumenta odabrani ponuditelj naveo nove ugovore o izvršenim uslugama kojima je višestruko ispunio uvjet tehničke i stručne sposobnosti kontrolnih ispitivanja. Odabrani ponuditelj je kod dostave pojašnjenja samoinicijativno dopunio Popis usluga. Naručitelj ističe da su svi novonavedeni ugovori završeni puno prije početka ovog postupka nabave, te da je takvo postupanje sukladno presudi VUS RH, posl. br. UsII-396/20-10 od 10. prosinca 2020.

Državna komisija je ocijenila da je naručitelj postupio sukladno članku 263. stavku 2. ZJN 2016 kada je pozvao odabranog ponuditelja da nadopuni/pojasni podatke nevedene u popisu glavnih usluga, obzirom da je naručitelj utvrdio da su podaci o vrijednostima kontrolnih ispitivanja i geodetskog nadzora pogrešno navedeni. Ujedno, naručitelj nije postupio protivno ZJN 2016 kada je prihvatio ispravljene i dopunjene popise glavnih usluga koje je odabrani ponuditelj dostavio u sklopu pojašnjenja, uzimajući u obzir činjenicu da se novodostavljeni popisi ugovora odnose na usluge izvršene prije isteka roka za dostavu ponuda, čime je odabrani ponuditelj dopunio i pojasnio prethodno dostavljene popise glavnih usluga i nedvojbeno dokazao ispunjavanje uvjeta tehničke i stručne sposobnosti. Stoga, nije u pravu žalitelj kada navodi da je u konkretnom slučaju dostavom novih referenci odabrani ponuditelj izmijenio svoju ponudu. Naručitelj je postupio sukladno relevantnim odredbama ZJN 2016 te praksi VUS RH posl. broj UsII-396/20-10, koja potvrđuje da je zakonito prihvatiti i nove ugovore dostavljene u postupku pojašnjenja i upotpunjavanja ponuda, pri čemu navedeno postupanje ne predstavlja nedopuštenu izmjenu ponude. Žalbeni navod je neosnovan.

Naručitelj ističe da nije propisao duži rok od zakonski propisanog u članku 20. stavcima 9. i 10. Pravilnika i da žalitelj pogrešno tumači navedene odredbe. Ističe da u članku 20. stavcima 9. i 10. Pravilnika nije navedeno da naručitelj ne može, sukladno svojim potrebama, reducirati rok valjanosti tražene dokumentacije.

Sukladno članku 265. stavak 1. ZJN 2016, javni naručitelj obavezan je kao dostatan dokaz da ne postoje osnove za isključenje prihvatiti: **1. izvadak iz kaznene evidencije ili drugog odgovarajućeg registra ili, ako to nije moguće, jednakovrijedni dokument nadležne sudske ili upravne vlasti u državi poslovnog nastana gospodarskog subjekta**, odnosno državi čiji je osoba državljanin, kojim se dokazuje da ne postoje osnove za isključenje iz članka 251. stavka 1. ZJN 2016, **2. potvrdu porezne uprave ...**, **3. izvadak iz sudskog registra ili potvrdu trgovačkog suda ili drugog nadležnog tijela ...**. Sukladno članku 20. stavku 9. Pravilnika smatra se da su dokumenti iz članka 265. stavka 1. točke 1. ZJN 2016 ažurirani ako nisu stariji više od šest mjeseci od dana početka postupka javne nabave....“.

Državna komisija je ocijenila da naručitelj nije u pravu kada citirane odredbe Pravilnika tumači na način da odredbe o starosti ažuriranih popratnih dokumenata može u dokumentaciji o nabavi izmijeniti na način, da dokumentacijom propiše kraće roke valjanosti predmetnih dokaza. Citirane odredbe Pravilnika su kogentne prirode i jasne u svojem izričaju u kojem slučaju se dokumenti iz članka 265. ZJN 2016 smatraju ažuriranim popratnim dokumentima i naručitelj ih nije ovlašten u dokumentaciji o nabavi samovoljno mijenjati. Žalbeni navod je osnovan.

Starost ažuriranih popratnih dokumenata ³

Odredbe o starosti ažuriranih popratnih dokumenata naručitelj ne može u dokumentaciji o nabavi izmijeniti na način propiše kraće roke valjanosti predmetnih dokaza

... u žalbi na sadržaj dokumentacije o nabavi žalitelj navodi da je toč. 5.3. dokumentacije propisano da su dokazi iz članka 265. stavka 1. ZJN 2016 ažurirani ako nisu stariji od dana u kojem istječe rok za dostavu ponuda, što smatra protivnim odredbama članka 20. stavka 9. i 10. Pravilnika o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave (Nar.nov., br. 65/17 i 75/20, Pravilnik).

³ Praksa Državne komisije, Klasa: UP/II-034-02/23-01/539, od 22. studenoga 2023.

Pregledajte našu ponudu
edukacija iz područja
financija, računovodstva,
revizije, prava i menadžmenta
u javnom i neprofitnom sektoru
na internet stranici

www.tim4pin.hr